

Øvelser til kapitel 4: Kønnen pædagogisk praksis

Øvelse 11: Det professionelle køn

I denne øvelse skal I, med udgangspunkt i erfaringer fra praksis, reflektere over betydningen af den professionelle køn i arbejdet med børn og unge. Indledningsvis skal I hver især lave en kort skriveøvelse, hvor I reflekterer over, hvordan de professionelle køn kommer til udtryk i det pædagogiske arbejde. I kan overveje følgende spørgsmål:

- Hvor mange mandlige og kvindelige pædagoger er der ansat til hver gruppe børn eller unge?
- Hvilke arbejdsopgaver varetager henholdsvis de kvindelige og mandlige pædagoger typisk i institutionen? Hvad karakteriserer deres måder at være sammen med børnene eller de unge på?
- Hvordan vil I beskrive de professionelle samarbejdskultur?

Refleksionerne skal danne udgangspunkt for en fælles diskussion med udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvorvidt afspejler de professionelle arbejdsopgaver og pædagogiske praksis en kønsstereotyp praksis? Hvorvidt bidrager de professionelle arbejdsfordeling til at udfordre eller nuancere børnene eller de unges blik på en kønsstereotyp praksis?
- Er diskussionen om de feminiserede institutioner efter jeres mening en aktuell diskussion i de pædagogiske institutioner, I har kendskab til? Hvorfor? Og på hvilken måde?
- På baggrund af jeres diskussioner skal I udvikle et konkret tiltag, der kan bidrage til at udfordre eller nuancere en kønsstereotyp praksis

Jeres tiltag skal præsenteres, og præsentationerne danner udgangspunkt for en fælles diskussion af betydningen af de professionelle køn i det pædagogiske arbejde.

Øvelse 12: Marginalisering - en mulig konsekvens af en pædagogisk organisering?

I denne øvelse skal I reflektere over, hvordan forskellige pædagogiske organiseringer får betydning for inklusion og eksklusion af børn og unge i den pædagogiske praksis. Øvelsen tager udgangspunkt i nogle observationer i en pædagogisk institution. I kan med fordel lave observationerne gruppevis. Når I observerer, skal I være opmærksom på følgende:

- Hvem sætter dagsordenen for den pædagogiske organisering? De professionelle eller de professionelle i samarbejde med børnene/de unge?
- Hvordan bidrager den pædagogiske organisering til henholdsvis inklusion og eksklusion? For hvilke børn virker den pædagogiske organisering fremmede for deres udfoldelsesmuligheder – og for hvilke børn virker den begrænsende?
- Hvordan arbejde de professionelle med at skabe deltagelsesmuligheder for børnene i relation til den pædagogiske organisering?

Grupperne fremlægger udvalgte observationer, der eksemplificerer hvordan organiseringen af den pædagogiske praksis kan bidrage til at styrke eller begrænse deltagelsesmulighederne hos nogle udvalgte børn eller unge. Præsentationerne danner udgangspunkt for en fælles diskussion af, hvordan den pædagogiske organisering kan bidrage til marginalisering af børn og unge, hvilke forståelser af køn der kommer til udtryk i de professionelle organisering af den pædagogiske praksis og hvilke konkrete opgaver, de professionelle står overfor i relation til at skabe deltagelsesmuligheder for hvert enkelt individ.

Øvelse 13: Planlægning af en trivselsdag for 7.A på Markskolen

I det pædagogiske arbejde kommer forskellige praksissituationer til at udfordre den professionelle visioner og ideer med en kønsbevidst pædagogisk praksis. Den følgende øvelse tager udgangspunkt i casen om 7.A på Markskolen (se kapitel 3). Forestil jer, at lærerne og pædagogerne på klubben skal tilrettelægge en dag, hvor der arbejdes med klassens sociale trivsel med udgangspunkt i de problemstillinger, som tematiseres i casen. Følgende punkter danner udgangspunkt for gruppernes arbejde:

- Diskuter i gruppen hvilke problemstillinger I kan identificere i casen om 7.A på Markskolen
- I skal hver især lave en kort skriveøvelse, hvor I reflekterer over mulige måder at arbejde med disse problemstillinger på i praksis
- Hver enkelt præsenterer sine refleksioner for gruppen. Refleksionerne danner afsæt for en fælles diskussion af, hvordan I vil tilrettelægge dagen
- Udarbejd et konkret program for dagen og beskriv kort jeres intentioner med dagen

Afslutningsvis præsenteres gruppernes program for de øvrige grupper. Præsentationerne danner grundlag for en fælles diskussion af, hvilke styrker og ulemper der knytter sig til de forskellige forslag til dagens program i relation til at skabe et læringsmiljø i klassen, der giver alle elever deltagelsesmuligheder og samtidig bidrager til ligestilling og ligeværd mellem kønnene.

Øvelse 14: Djævlens advokat – kønsopdelt pædagogisk organisering

Kønsopdelte pædagogiske aktiviteter er en organiseringsform, der rummer mange potentialer, men som også møder megen kritik i forhold til at give alle elever deltagelsesmuligheder og udfordre kønsstereotype forestillinger. I den følgende øvelse skal I skærpe jeres blik for de mange potentialer og kritikker, som knytter sig til en kønsopdelt praksis gennem den øvelse, der kendes som Djævelens advokat. I skal arbejde på følgende måde:

- Den ene halvdel af holdet eller personalegruppen samler argumenter og begrundelser for, hvorfor det er en god ide at arbejde med kønsopdelte pædagogiske aktiviteter i børnehaven Frydenlund i relation til temaet krop og bevægelse og den forestående danseforestilling. Den anden halvdel af holdet samler argumenter og begrundelser for, hvorfor det er problematisk at arbejde med kønsopdelte pædagogiske aktiviteter i samme institution. I kan hente argumenter og begrundelser for jeres synspunkter i beskrivelserne af kønsopdelt pædagogik (beskrevet i kapitel 4), i forskellige forståelser af køn (beskrevet i kapitel 2) og i forskellige rapporter og undersøgelser af kønsopdelt pædagogisk praksis på internettet.
- Når de to halve hold har forberedt deres argumenter, skal de i grupper diskutere hvorvidt kønsopdelte aktiviteter er en god ide i børnehaven Frydenlund. Grupperne består af 4-6 deltagere, hvor 2-3 deltagere argumenterer for de kønsopdelte aktiviteter og 2-3 deltagere argumenterer imod de kønsopdelte aktiviteter i børnehaven.
- Når grupperne har afsluttet deres diskussioner, reflekterer hele holdet i fællesskab over, hvem der havde de stærkeste argumenter – hvem der så at sige blev debattens vindere.
- I fællesskab samler holdet op på, hvilke argumenter de fremlagde i debatten om den kønsopdelte undervisning.